

EMOCIJOS IR JAUSMAI

Kauno lopšelis-darželis „Liepaitė“

Parengė mokytojos:

Rasa Barvainienė, Aistė Guobė, Monika Grendienė

EMOCIJA

STIPRI, AUTOMATIŠKAI, NERVŲ SISTEMOS SUKELIAMA
DVASINĖ BŪSENA, SAVO RUOŽTU ĮTAKOJANTI

TEIGIAMAS ARBA

NEIGIAMAS FIZIOLOGINES REAKCIJAS. EMOCIJOS
IR JAUSMAI LAIKOMI SKIRTINGAIS DALYKAIS.

AŠTUONIOS PAGRINDINĖS EMOCIJOS: PYKTIS, BAIMĖ,
LIŪDESYS, DŽIAUGSMAS, PASIBJAURĖJIMAS,
NUOSTABA, SMALSUMAS, VILTIS.

EMOCIJŲ PASKIRTIS

INFORMUOTI ŽMOGŲ APIE JO BŪSENĄ, LYGINANT SU
JO POREIKIAIS, TIKSLAIS, NORAIS, VERTYBĖMIS.

J AUSMAI

ŽMOGAUS SANTYKIŲ SU TIKROVĖS DAIKTAIS
IR REIŠKINIAIS IŠGYVENIMAS. ŽMONIŲ
JAUSMAI SKIRIASI SAVO GILUMU, PASTOVUMU
BEI VEIKSMINGUMU. JAUSMAI ATLIEKA DVI
PAGRINDINES FUNKCIJAS: SIGNALINĘ IR
REGULIUOJANČIĄ.

VAIKŲ MINTYS APIE EMOCIJAS

Kai kažką
jauti.

Kai linksmas
arba kai
liūdi.

Kai kažką
pamatai ir
tada pajunti.

BAIMĖ

EMOCIJA, KYLANTI JAUČIANT TIKRĄ AR ĮSIVAIZDUOJAMĄ PAVOJŲ.
UŽPLŪDUS BAIMEI KRAUJAS SUTEKA Į DIDŽIUOSIUS SKELETO
RAUMENIS, YPAČ KOJŲ, KAD LENGVIAU PABĖGTI, O VEIDAS IŠBLYKŠTA,
NES IŠ JO KRAUJAS IŠTEKA. TUO PAT METU KŪNAS TRUMPAM
ATVĖSTA, MATYT, LEISDAMAS PASVARSTYTI, AR NE GERIAU BŪTŲ
PASISLĖPTI. GALI PRADĖTI DREBĖTI GALŪNĖS, YPAČ RANKOS. KŪNAS
ĮSITEMPIA, KAD BŪTŲ VISKAM PASIRUOŠĘS, O DĖMESYS SUTELKIAMAS
Į POTENCIALIĄ GRĖSMĘ.

VAIKŲ BAIMĖS

Bijau vilko.

**Bijau didelio
šunio.**

**Bijau
pasiklysti.**

Bijau vorų.

**Bijau blogo
sapno.**

**Bijau likti
viena.**

**Aš labai bijau
tamsos.**

KO BIJAI TU?

KAS DAROSI SU MANIMI, KAI AŠ BIJAU

Užsidengiu
rankomis
veidą.

Pradedu
verkti.

Mano akys
pasidaro
didelės.

Pradedu
skaudėti
pilvą.

Suprakaituoju.

Prisiglaudžiu
prie mamos.

Dreba
kojas.

Sušlampa
delnai.

The image features a light gray background with several realistic water droplets of varying sizes scattered in the corners. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance. The text is centered in the middle of the page.

KAS DAROSI SU TAVIMI,
KAI TU BIJAI?

BAIMĖ VAIKŲ PIEŠINIUOSE

DRĄSA

NETURĖJIMAS BAIMĖS, DRĄSUMAS.

KAIP TU GALVOJI,
KAS YRA DRĄSA?

DRĄSA

Kai labai bijau, bet neverkiu.

Nebijau nieko, todėl esu drąsus.

Aš galiu apginti draugą.

Kai lipu labai, labai aukštai į medį.

Nebijau miegoti vienas.

Mano tėtis tai nieko nebijo, aš busiu kaip tėtis, kai užaugsiu.

Aš būnu drąsus, kai man taiso dantuką.

Galiu pabūti vienas namuose.

DŽIAUGSMAS

MALONI EMOCIJA, KYLANTI PATENKINUS TAM TIKRĄ POREIKĮ, PASIEKUS TIKSLĄ, ATLIKUS PRASMINGĄ DARBĄ, GYVENANT PAGAL SAVO VERTYBES. JAUČIAMAS PASITENKINIMAS SAVIMI IR (AR) APLINKINIAIS, PASITIKĖJIMAS SAVIMI, TEIGIAMAS SAVĖS VERTINIMAS. PATIRIANT DŽIAUGSMĄ, SMEGENYS SLOPINA NEIGIAMUS JAUSMUS, SUŽADINA ENERGIJĄ, RAMINA. TAČIAU FIZIOLOGIŠKAI YPATINGŲ POKYČIŲ NEBŪNA, IŠSKYRUS NEVEIKLUMĄ, PADEDANTĮ KŪNUI GREIČIAU ATSIGAUTI NUO SLEGIANČIŲ EMOCIJŲ. ŠI BŪSENA LEIDŽIA KŪNUI PAILSĖTI, PASIRENGTI ŽVALIAI VEIKLAI, SIEKTI TIKSLŲ, VĖL DARYTI TAI, KAS NEŠA DŽIAUGSMĄ.

DŽIAUGSMAS

VAIKŲ DŽIAUGSMAS.

Kai vaikai su manim draugauja.

Kai gaunu dovanų.

Kai žaidžiu su mama.

Kai būnu su tėčiu ir mama.

Kai valgau saldinius.

Kai dalinasi žaislais.

Kai būna gimtadienis.

KAIP TŪ GALVOJI KAS
YRA DŽIAUGSMAS ?

KAS DAROŠI SU MANIMI, KAI AŠ DŽIAUGIUOSI

Šokinėju iš
laimės.

Ploju
delnais.

Lakstau
pirmyn,
atgal.

Pradedu
visus
bučiuoti.

Šokinėju ir
šaukiu
„Valio!”

Šypsausi.

Dainuoju

Noriu kažką
apsikabint.

KAS DAROSI SU TAVIMI,
KAI TU DŽIAUGIESI?

VAIKŲ DŽIAUGSMAS IŠREIKŠTAS SPALVOMIS

LIŪDESYS

DVASINĖS KANČIOS EMOCIJA, KYLANČI DĖL NETEKČIŲ AR KO NORS STOKOS. LIŪDINTI SUMAŽĖJA MOTYVACIJA IR ENERGIJA, ATSIKANDAMA PASIVUMAS, VANGUMAS, NUOVARGIS, GALI SULĖTĖTI MEDŽIAGŲ APYKAITA. LIŪDESYS PATIRIAMAS SUSITAIKANT SU REALYBE, ATSIKAKIUS ILIUZIJŲ, PRIĖMUS NEMALONIĄ TIESĄ. LIŪDESYS PADĖDA PAJUSTI LAIKO TĖKME, SUPRASTI, KAS ŽMOGUI BRANGU IR REIKALINGA, „ATITRŪKTI“ NUO TO, PRIE KO YRA PRISIRIŠĘS, AUGTI, BRĖSTI. UŽGNIAUŽTAS AR IGNORUOJAMAS LIŪDESYS GALI PEREITI Į DEPRESIJĄ.

KADA MUS APLANKO LIŪDESYS?

Man liūdna,
kai niekas su
manim
nedraugauja.

Kai mama
negali kažko
nupirkti.

Kai pasilieku
vienas.

Kai
užsigaunu.

Kai brolis
nedraugauja.

Kai netyčia
sulaužau
žaislus.

Kai mama ar
tėtis mane
bara.

Kai mama
neleidžia
filmukų.

KADA JUS APLANKO LIŪDESYS?

KAIP REAGUOJA MANO KŪNAS Į LIŪDEŠĮ?

Nieko nenoriu
daryti.

Verkiu.

Galvoju apie liūdnius
dalykus.

Gerklėj būna
ašaros.

Byra ašaros.

Stipriai
užsimerkiu.

KAIP REAGUOJA TAVO
KŪNAS Į LIŪDEŠĮ?

LIŪDĖSYS VAIKŲ PIEŠINIUOSE

PYKTIS

PRIEŠIŠKA EMOCINĖ REAKCIJA Į ASMENYBĖS POREIKIŲ TENKINIMO, TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO KLIŪTIS, ASMENYBĖS RIBŲ PAŽEIDIMA. PYKTĮ GALI SUKELTI ĮVAIRIAUSI VEIKSNIAI: DRAUDIMAS, ĮŽEIDIMAS, KRITIKA, VERTIMAS DARYTI TAI, KO NENORI, APGAULĖ, NEPRITARIMAS. PYKTIS PAPRASTAI REIŠKIASI ENERGIJOS ANTPLŪDŽIU, PADAŽNĖJUSIU ŠIRDIES RITMU, KRAUJO PLŪSTELĖJIMU Į GALŪNES, ADRENALINO IŠSISKYRIMU, SUSTIPRINANČIU ENERGIJOS PULSAVIMA. JI SUSTIPRINA PASITIKĖJIMĄ SAVO JĖGOMIS IR RYŽTĄ, TAČIAU SUSILPNINA SAVIKONTROLĘ.

PYKTIS

KADA MUS APLANKO PYKTIS?

Kai man
neleidžia
daryti ko aš
noriu.

Pykstu, kai
man meluoja.

Kai sako, kad
aš nemoku.

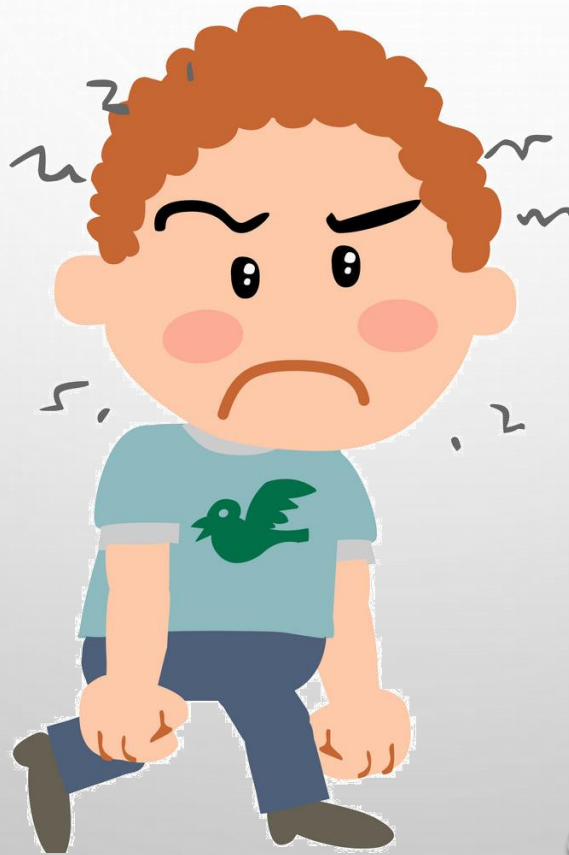
Kai mane
įžeidžia.

Kai sako, kad
aš neteigus.

Verčia daryti
ko aš
nenoriu.

KADA JUS APLANKO
PYKTIS?

KAIP REAGUOJA MANO KŪNAS Į PYKTĮ?

Mano
širdis
smarkiai
plaka.

Baruosi

Susiraukiu.

Rėkiu ir
trepsiu.

Noriu
muštis.

Turiu daug
jėgos.

KAIP REAGUOJA TAVO KŪNAS Į PYKTĮ?

NUOSTABA

EMOCIJA, KYLANTI SUSIDŪRUS SU NETIKĖTU AR NEPAŽIŪSTAMU REIŠKINIU. NUOSTABA SKATINA TYRINĖTI, PROVOKUOJA SMALSUMĄ, VERTINIMĄ. NUSTEBUS KILSTELI ANTAKIAI, TODĖL GALIME APŽVELGTI DIDESNĮ PLOTA, Į AKIŲ TINKLAINĘ PATENKA DAUGIAU ŠVIESOS. TAIP PAT GALI PAAŠTRĖTI IR KITI POJŪČIAI. TAI SUTEIKIA DAUGIAU INFORMACIJOS APIE NETIKĖTĄ ĮVYKĮ AR REIŠKINĮ, PADEDA GREIČIAU IŠSIAIŠKINTI, KAS VYKSTA, IR APSISPŪSTI, KAIP ELGTIS TOLIAU.

KADA MUS APLANKO NUOSTABA?

Kai aš pamatau įdomų
daiktą.

Kai gaunu ką nors
netikėtai.

Kai netikėtai mane kas
nors nustebina.

KADA TAVE APLANKO
NUOSTABA?

KAIP REAGUOJA MANO KŪNAS Į NUOSTABĄ?

Mano akys
pasidaro
labai
didelės.

Sakau:
Vau !

Visada
išsižioju.

Kilnojasi
antakiai

Nustembu
ir sakau:
O čia tai
geras !

KAIP REAGUOJA TAVO
KŪNAS Į NUOSTABĄ?

PASIBJAURĖJIMAS

EMOCIJA, KYLANTI, KAI KAŽKAS DVOKIA, NESKANU,
UŽKREČIAMA ARBA KELIA ŠLEIKŠTULĮ PERKELTINE PRASME.

PASIBJAURĖJIMAS SKATINA ATSITRAUKIMĄ NUO
PASIŠLYKŠTĖJIMĄ KELIANČIO OBJEKTO AR ŽMOGAUS.
PASIBJAURĖJIMĄ ATSPINDI VEIDO IŠRAIŠKA.

KADA TAVE APLANKO
PASIBJAURĒJIMAS?

KADA MUS APLANKO PASIBJAURĖJIMAS?

Kai
pamatau
kažką
negražaus.

Kaip
neskaniai
kvepia
arba
smirda.

Kai
pamatau
šlykštų
daiktą.

Kai būna
neskanu.

KAIP REAGUOJA MANO KŪNAS Į PASIBJAURĖJIMĄ?

Susiraukiu

Iškišu liežuvį

Suraukiu nosį.

Sakau: Fui

Pasišiaušia
mano oda.

KAIP REAGUOJA TAVO KŪNAS Į PASIBJAURĖJIMĄ?

O DABAR PRISIMINK VISAS EMOCIJAS.
JAS PAVAIŽDUOK VEIDO MIMIKA IR
NUPIEŠK SAVO EMOCIJAS.

